

נוסח לא מתוקן

פרוטוקול מס' 241

מישיבת ועדת הכספים

יום ב', ג' בשבת החשמ"ו - 13.1.85, שעה 10.00

נ כ ח ו :

חברי הוועדה:

- י. כהן - ממלא-מקום היושב-ראש
- ז. אמיר
- נ. ארד
- י. ארידור
- י. ארצי
- מ. בר-און
- ג. גדות
- פ. גרופר
- ד. דנינו
- א. ויינסטיין
- א. ורדיגר
- ע. סולודר
- ע. עלי
- ש. עמר
- י. צבן
- ח. קופמן
- מ. שטרית
- א. שלום
- ג. שפט
- ד. תיכון

- א. קרטנר - מזכיר הוועדה
- א. דמביץ - היועץ המשפטי לוועדה
- ס. אלחנני - יועצת כלכלית
- מ. איזנברג - קצרנית

מוזמנים:

- א. שר - החשב הכללי
- ע. מודריק (
- י. אפרתי (
- ר. בלינקוץ (
- א. הכט - משרד הפנים

סדר-היום:

הצעות לסדר-היום

פדיון מוקדם לפי סעיף 3א לחוק המלוות (הוראות
 שונות) (אגודת הכורמים הקואופרטיבית - 150 ש"ח :
 ע.נ., 863,826 ש"ח ע.מ.)

שינויים בתקציב לשנת 1985

מענקי משרד הפנים למוסדות באמצעות רשויות מקומיות

=====

הצעות לסדר-היוםהיו"ר י. כהן:

אני פותח את הישיבה.

הצעה לסדר-היום לחבר-הכנסת שפט.

ג. שפט:

לפני מספר חדשים דנה הוועדה על הנחת צנור שלישי למוביל הארצי,
 צנור של 30 צול, והיתה בעייה של חלוקת הזמנת הצנורות על-ידי מקורות
 בין שני מפעלים - מפעל צינקל ומפעל הצנורות של "כור". התברר שיש קושי
 בענין. אין מוסרים הזמנות למפעל צינקל. אני טיפלתי בזה במשך מספר חדשים
 והענין לא זז.

אני מציע להזמין את מנהל מקורות ומנהל מפעל צינקל, כי מדובר

בהזמנה לא קטנה.

פ. גרופר:

בהמשך לדבריו של חבר-הכנסת שפט, הנושא טופל בזמני, כאשר כיהנתי
 כשר החקלאות. ואנו בהחלט אמרנו, שיזמינו צנורות בשני המפעלים. אינני
 יודע מה קרה מאז. אבל אני חושב שזה בהחלט חשוב שנדון בנושא, כי בנושא
 ההזמנות אנו צריכים להיות זהירים.

היו"ר י. כהן:

הנושא נדון בוועדה בהקשר להעברה תקציבית למקורות לצורך הנחת
 הקו השלישי של המוביל הארצי. זהו מפעל רציני מאד בהיקף של עשרות מליוני
 דולרים. לכן הוועדה חשבה שצריך שזה יעבור בקורת צבורית, ובעיקר כל הקשור
 בהזמנת הצנורות, כדי שלא תהיה איפה ואיפה. נאמר על-ידי מנהל מקורות
 שההזמנה תחולק בין מפעל צינקל ובין מפעל הצנורות של כור, והתנאי היה
 שתינתן ערבות.

לכן אני מקבל את ההצעה של חבר-הכנסת שפט להזמין את הנוגעים בדבר
 כדי לדון ולמצות את הנושא.

הצעה לסדר-היום לחבר-הכנסת בר-און.

מ. בר-און:

אתמול התבררנו על הפסיקה של בית-המשפט כלפי הבנקים. בדרך כלל
 כאשר יש פסיקה של בית המשפט, איננו משוחחים על כך. אבל במקרה זה השופט
 עצמו אמר שהוא היה מאולץ לגבי מתן גזר-הדין על-פי עיסקת טיעון בין היועץ
 המשפטי ובין הבנקים. שני דברים נראים לי פסולים בנושא זה: האחד -
 העבירה של הבנקים על חוק הקרטלים בנושא כזה והשני, שמראש קבעו קנס מגוחך
 על עבירה חמורה שהרבה אנשים נזקו ממנה. לכן אני חושב שצריך לשוחח על

היו"ר י. כהן:

כיושב ראש ועדת המשנה לענייני הבנקים אנסה לבדוק את הנושא.
ואבקש את היועץ המשפטי לוועדה לבדוק את ההיבט המשפטי של הנושא.
הצעה לסדר-היום לחבר-הכנסת גרופר.

פ. גרופר:

בזמנו לא אישרנו תקציב רשות השידור, והתעלמו מהחלטת הוועדה.
לא הגבנו מחשש שמא יסגרו את הטלוויזיה ועכשו הטלוויזיה מטבתת. אי מבקש
לערוך דיון על נושא תקציב רשות השידור.

ד. דנינו:

קראנו בעתון שהיועץ המשפטי הגיע לעיסקת-טיעון עם הבנקים
לגבי עבירה שעברו על חוק הקרטלים. איפה נשמע שמאשימים אדם ואחר-כך
מגיעים אתו לפשרות? מחר זה עלול לקרות לאחרים. ואם היה זה אזרח רגיל?
אני מבקש ששר המשפטים והיועץ המשפטי לממשלה יסבירו לנו מתי מותר ליועץ
המשפטי להתערב ולהגיע לפשרות.

היו"ר י. כהן:

אני סיכמתי שהיועץ המשפטי לוועדה יבדוק את הנושא, ונקיים דיון
בנושא בוועדת המשנה לענייני הבנקים. לדיון זה נזמין את הנוגעים בדבר ונשמע
הסברים.

ד. תיכון:

רבותי, אני אינני מבין מה קורה בנושא רשות השידור. זה אחד הדברים
המוזרים ביותר, והוועדה עוברת עליו לסדר-היום, כאילו מאומה לא קרה. אני
חושש מתקדים, שכן זו הפעם הראשונה בתולדות המדינה, שוועדת הכספים לא
אישרה תקציב של רשות מסויימת - ולא עכשו המקום להכנס לפירוט הסיבות,
הסיבה העיקרית הייתה אנרכיה ברשות השידור - ומה שקורה מאז הוא שעולם כמנהגו
נוהג. והיועץ המשפטי לממשלה מתכתב עם יושב ראש ועדת המשנה לענייני רשות
השידור ועם היועץ המשפטי לוועדה, ולי העניין אינו ברור.

שר החינוך והתרבות גם הוא מתעלם מהחלטת הוועדה מהנימוק המצחיק
שחובה לקיים את השידורים.

לכן אני מציע, כי בחיאום עם יושב ראש ועדת המשנה יוזמן לכאן
היועץ המשפטי לממשלה ויוזמן שר החינוך והתרבות, והעניין הזה צריך להחתך
לכאן או לכאן. אי אפשר שיימשך מצב שהוועדה לא מאשרת את התקציב ועולם
כמנהגו נוהג. זה תקדים מסוכן, גם מבחינתם של אלה שהיו סבורים שצריך
לאשר את תקציב רשות השידור.

היו"ר י. כהן:

אנו דנו בעניין זה ביזמת יושב ראש ועדת המשנה לענייני רשות השידור,
חבר-הכנסת ארידור, והוטל על היועץ המשפטי לברר את הנושא. ואני מציע שיושב
ראש ועדת המשנה יסביר את מצב הדברים.

י. ארידור:

מר דמביץ ואנוכי פנינו ליועץ המשפטי לממשלה, ואנו ממתינים
לתשובתו. הייתה חשובה חלקית, אבל חשובה סופית ומוחלטת לא הייתה.

ד. תיכון:

מאחר והעניין אינו סובל דיחוי, אני מציע שיושב ראש ועדת המסנה יטול יזמה ויזמין את כל הגורמים הנוגעים בדבר, כולל היועץ המשפטי לממשלה, לוועדת המסנה, וזו חכריע.

י. ארידור:

אני חושב שמבחינת הנימוס כלפי פרופ' זמיר צריך להמתין לתשובתו.

פ. גרופר:

עד מתי?

היו"ר י. כהן:

אני סומך על יושב ראש ועדת המסנה, חבר-הכנסת ארידור, ועל היועץ המשפטי לוועדה, מר דמביץ, ואנו מחכים לחשובה. הצעה לסדר-היום לחבר-הכנסת עובדיה עלי.

ע. עלי:

יש לנו ועדת מסנה לעניני הרשויות המקומיות שבראשה עומד חבר-הכנסת חיים קופמן. ואני חושב שנעשים כל התרגילים כדי לעקוף ועדה זו. יש ענינים שצריך לברר אותם עד תומם, וזאת אפשר לעשות רק בוועדת המסנה. יש לפנינו פניות להקצות סכומים אדירים לרשויות מקומיות, מבלי שאנו יודעים מה הם הקריטריונים. פניות אלה צריכות להידון בוועדת המסנה, ורק אחר-כך לבוא למליאת הוועדה.

היו"ר י. כהן:

חבר-הכנסת עלי, אתה כיוונת לדעת גדולים. כאשר הובא הנושא למליאת הוועדה, ואני ישיבתי בראש הישיבה, אמרתי שהנושא לא יכול להיות ממוצה בבירור קצר, ואנחנו רוצים בירור עם מנכ"ל משרד הפנים. אני מתכוון להעביר את הנושא לדיון מפורט בוועדת המסנה.

פדיון מוקדם לפי סעיף 3א לחוק המלוות (הוראות שונות)
(אגודת הכורמים הקואופרטיבית - 150 ש"ח ע.נ., 863,826 ש"ח ע.מ.)
(מכתבו של שר האוצר מיום ט"ו בטבת התשמ"ו-27.12.85)

היו"ר י. כהן:

אנו עוברים לסדר-היום, והנושא הראשון:
פדיון מוקדם לפי סעיף 3א לחוק המלוות (הוראות שונות)
(אגודת הכורמים הקואופרטיבית - 150 ש"ח ע.נ., 863,826 ש"ח ע.מ.).

אני מבין שפנייה זו של שר האוצר נדונה בוועדה וחברי הוועדה ביקשו נתונים. החשב הכללי, מר שר, יביא את הנתונים.

א. שר:

אני מבין שבדיון הקודם, בו לא השתתפתי, ביקשה הוועדה נתונים על פוטנציאל פדיון המלוות הכולל, והנתונים צידינו הם כדלקמן:

מלווה מלחמה מרצון - 386 מליון שקל חדש.

י. צבן:

מאיזו שנה?

א. שר:

מ-1974.

י. צבן:

מתי הפדיון?

א. שר:

ב-1989.

מלוות חובה 2,032,000,000 שקל חדש.

י. צבן:

ממתי עד מתי?

א. שר:

מהשנים 1971, 1972, 1973 והפדיון ב-1989.

מ. בר-און:

על מלוות חובה חל פדיון מוקדם?

א. שר:

אם השר היעודי מאשר.

מלוות מעסיקים - 210 מליון שקל חדש.

י. צבן:

מאיזו תקופה?

א. שר:

מ-1970.

י. צבן:

ומועד הפדיון?

א. שר:

כמעט כל המלווה נפדה, נותר סכום של 210 מליון שקל חדש לפדיון.

א. ויינשטיין:

אני מבין שזה הערך המשוערך של המלוות, משוערך למתי?

א. שר:

ל-15 בספטמבר 1985.

היו"ר י. כהן:

לגבי הבקשה שלפנינו אתה רוצה להסביר משהו?

א. שר:

אין לי מה להוסיף.

י. צבן:

אני מבקש לדעת כמה היה עד עכשו פדיון מוקדם של מלוות, ואם יש נתונים על ההתפלגות של המלוות.

מ. בר-און:

אני מניח שזה איננו הלין אוטומטי, שכל מי שמבקש פדיון מוקדם, מאשרים לו. אולי אפשר לשמוע למי לא אישרו?

י. ארידור:

אני יכול להגיד שבזמני לא סירבתי לאף אחד. מי שטרח והגיש בקשה, נענה.

א. שלום:

מה הם הקריטריונים או אמות-המידה לגבי פדיון מוקדם? אני מבין שמאשרים פדיון מוקדם למפעלים במצוקה. אבל הייתי רוצה לדעת, האם יש ועדה שמחליטה על כך ומה הם הקריטריונים. אני יודע שיש מפעלים במצוקה

ד. תיכונן:

אני מבקש לדעת מה ההבדל בין מלוות חובה ובין מלוות מרצון.

א. שר:

אני דברתי על פדיון מוקדם לגבי מלוות חובה. לגבי מלוות חובה יש חובה על המדינה, במקרים מסויימים, להקדים פדיון,

ע. מודריק:

המשרדים היעודים הם משרדי התעשייה והמסחר, התיירות, החקלאות, בינוי וסיכון ומטרד התחבורה.

הסכומים שנפדו בפדיון מוקדם במלוות מרצון הם נמוכים, פחות מ-2 מליון שקל חדש.

מ. בר-און:

מהו הענין של פדיון מוקדם?

א. שר:

החוק אומר, שניתן לפדות פדיון מוקדם של מלוות, כאשר המשרד היעודי מאשר. לגבי מלוות מרצון יש הליך מיוחד של פנייה לקבלת אישור של ועדת הכספים. לגבי מלוות מרצון היו מקרים מעטים, היה המקרה של החברה הימית להובלת פרי.

באשר לקריטריונים, הקריטריונים גלויים, ידועים וכתובים. אחד מהם הוא: מי שעוסק בייצוא או בנושא קלוב ונמצא במצוקה כלכלית ויש לו סיכוי להבראה. שיקול נוסף שאינו מופיע בקריטריונים - אנו נוחנים עדיפות כאשר יש חוב למס הכנסה, וממילא אם לא ישולם החוב, המדינה תצא ניווקה.

י. ארצי:

אני מבקשים לקבל את הנתונים על פדיון מוקדם של יחידים מחמת מצוקה. אני יודע שיש מקרים מיוחדים שמקדימים פדיון, כמו במקרה של פנסיונרים. אני רוצה לדעת נתונים אלה לגבי כל המלוות ובמיוחד לגבי מלוות שלום הגליל.

ד. תיכונן:

אני רוצה לרענן זכרונו. ב-1973 היתה מלחמה. לפני המלחמה ואחריה היו מלוות חובה. בחקופת המלחמה ב-1973 הוקם צוות מיוחד בראשות פנחס ספיר, שעסק בגיוס כספים באמצעות מלוות מרצון. ב-1977, לפני חלופי השלטון במדינה, החברה הימית להובלת פרי נקלעה לקשיים ואז הוחלט, באישור ועדת הכספים, לאפשר לה פדיון מוקדם של המלוות מרצון. ואז חיקנה תקנה, ששר האוצר, באישור ועדת הכספים, יכול לאפשר פדיון מוקדם של מלוות מרצון.

ב-1984, באחת הישיבות האחרונות של ועדת הכספים בכנסת העשירית, הוחלט על רביזיה בנושא מלוות החובה. אמרו שכל שר יעודי רשאי לאשר פדיון מוקדם של מלוות חובה. לגבי מלוות מרצון טענו, שקיימת התקנה שבאה בעקבות הפדיון המוקדם שאושר לחברה להובלת פרי, ובאישור שר האוצר וועדת הכספים, ניתן לאשר פדיון מוקדם לכל אחד.

אנחנו אשרנו פדיון מוקדם ל"פיליפס", "אלקטרה-ויזה". היתה בקשה של "המגדר" ובקשה של "טלרד". אשרנו את הבקשה ל"טלרד", אבל עם אישור הבקשה ביקשנו מספר פרטים, ואז החברה חזרה בה מהבקשה.

תראו איזה אבסורד יצרנו. לגבי מלוות חובה יצרנו מיכניזם של פדיון מוקדם. מי שהחנודב לתת לגביו יצרנו מיכניזם שכמעט אי אפשר להשתמש בו. אני מציע שהממשלה תבוא ותאמר מה דעתה על פדיון מוקדם של מלוות מרצון שבאמצעותם אפשר לשקם מפעלים הנמצאים במצוקה.

א. שר:

לשאלתו של סבר-הכנסת ארצי בענין פדיון מוקדם של מלוות ליחידים, קיים פדיון אוטומטי לאנשים שהגיעו לגיל 65 ולנכים הנמצאים במצוקה כלכלית.

י. ארצי:

לגבי גברים ונשים הגיל הוא 65?

א. שר:

אינני יודע, אבדוק זאת. לגבי מלוות מלחמת שלום הגליל, אין אפשרות של פדיון מוקדם, כי זה היה יותר מס.

ברור שכל פדיון מוקדם של מלוות הוא הרחבה תקציבית. לשאלתם של חברי-הכנסת בר-און ותיכון, אני מסכים שעדיף להשתמש במכסיר זה של פדיון מוקדם של מלוות מאשר לתת תמיכה ישירה. במקרה שלפנינו יש השלכה ישירה לענף החקלאות שממילא נמצא בטיפול אינטנסיבי עדיף. במקרה זה עדיף להשתמש במכסיר זה מאשר בתקציב, כי יש בכך יתרון של הקטנת חבותנו.

ח. קופמן:

גם זה מכסיר תקציבי.

א. שר:

אבל על-ידי שימוש באמצעי זה אתה מקטין את החוב שלך. זה עדיף על הקצבה מהתקציב פרופר.

לשאלה, בקשה של מי דחינו, אני רוצה לומר שכאשר יש מפעל שנמצא בטיפול אינטנסיבי, או כאשר למפעל יש חוב למס הכנסה, וכחוצאה מהפדיון המוקדם אנו מאפשרים חלום חובות למס הכנסה - - -

מ. בר-און:

אתה יכול להזכיר פנייה שלא אושרה?

ע. מודריק:

מפעל מנועי ביח-שמט.

א. שר:

היתה פנייה של מספנות ישראל. לא היה טעם לטפל בנושא, כאשר נושא מספנות ישראל לא היה בטיפול.

מ. בר-און:

לגבי קלרין היתה פנייה?

ד. תיכון:

חבר-הכנסת בר-און ניסה לרמוז שאתם מעכבים פניות.

א. שר:

אנחנו איננו מעכבים פניות. אנחנו משתדלים להיות ענייניים. כאשר נושא נמצא בטיפול כולל, אין טעם להוציא ענין המלוות מהמכלול. אנחנו מטפלים במספנות ישראל טיפול כולל.

היו"ר י. כהן:

שמענו הסבר על פוטנציאל המלוות לפדיון. נדמה לי שזו חהיה

תהיה מדיניות נבונה לאפשר פדיון מוקדם של מלוות מרצון למפעלים במצוקה, כפי שמאפשרים פדיון מוקדם של מלוות חובה.

אני מביא להצעה בקשת שר האוצר לאטר פדיון מוקדם של מלוות לאגודת הכורמים הקואופרטיבית.

י. צבן:

לא קבלנו פרטים על אגודת הכורמים.

א. שר:

אני מבין שהנתונים ניתנו בישיבה הקודמת.

י. צבן:

לא.

ע. מורדיק:

כל הנתונים שביקשתם לגבי המצוה הכלכלית של אגודת הכורמים הוקראו על-ידי בישיבה הקודמת.

י. צבן:

הבטחת להביא את ההתאמה של העברת הסכומים לפי מימוש צעדי ההבראה

באגודה.

ע. מורדיק:

לא.

י. צבן:

כן, קראנו את החלטת הוועדה הקודמת, ששני מליון הדולרים שהחלטנו עליהם, ניתנו בשלבים. ואני בקשתי שתמחישו את הדברים: נעשה צעד ראשון להבראה, נחתם חצי מליון דולר, נעשה צעד שני, נחתם עוד חצי מליון דולר.

ע. מורדיק:

העזרה העיקרית היא של אגף התקציבים - סיוע ישיר בשתי מנות, מנה אחת מתקציב 1985 ומנה שנייה מתקציב 1986, והמנה שחנח ב-1986 מותנית בביצוע הסעיפים שקראתי לפני הוועדה. חלק מהסעיפים מומש. כך, למשל, המחיר שמשלמת האגודה לכורמים ירד והוא מגיע ל-196 דולר. נעשו פיסורי עובדים ומספר העובדים ירד מ-400 ל-250. הנושא של מימוש נכסים עדיין לא בוצע, וזה בודק אגף התקציבים לפני שהוא מושיט את הסיוע.

היו"ר י. כהן:

אני מביא להצבעה פדיון מוקדם לפי סעיף 3א לחוק המלוות (הוראות שונות) (אגודת הכורמים הקואופרטיבית - 150 ש"ח ע.נ., 863,826 ש"ח ע.מ.).

ה צ ב ע ה

פדיון מוקדם לפי סעיף 3א לחוק המלוות (הוראות שונות) (אגודת הכורמים הקואופרטיבית - 150 ש"ח ע.נ., 863 ש"ח ע.מ.) א ו ש ר

שינויים בתקציב לשנת 1985

היו"ר י. כהן:

אנחנו עוברים לנושא הבא:

שינויים בתקציב לשנת 1985, ולראשונה - פנייה מס' 183, טבה מבוקש אישור להעברת סכום של 34,950 אלף ש"ח כהסתחפות מדינת ישראל בתקציב הכוח הרב לאומי לשנ"ת אמריקאית 1986/87.

מ. בר-און:

מהו ההסכם?

ר. בלינקוץ:

ההסכם אומר שישראל, מצרים וארצות-הברית שותפות באחזקת הכוח הרב לאומי ביחס של שליט-שליט-שליט.

מ. בר-און:

זה קבוע, או שיש שינויים בתקציב?

ר. בלינקוץ:

התקציב נקבע אחת לשנה.

א. ויינשטיין:

אני הייתי מבקש שבבקשות הבאות יינתנו הסכומים בשקלים חדשים במלואם.

האם סכום זה תוקצב בתקציב לשנה השוטפת?

ר. בלינקוץ:

האישור התקציבי מופיע כהרשאה להתחייב והוא מיועד לשנת התקציב האמריקאית שמתחילה באוקטובר 1986. לכן התקציב עצמו לא משתנה. משתנה ההרשאה להתחייב.

ד. תיכון:

ענין הכוח הרב לאומי לא נולד עכשו. מדוע זה לא תוקצב מלכתחילה?

ר. בלינקוץ:

עד עכשו לא היה עדכון התקציב. זה עדכון ההרשאה להתחייב.

א. ויינשטיין:

מדוע אי אפשר להעביר את הסכום הזה לתקציב 1986?

ר. בלינקוץ:

הוא יופיע בתקציב 1986.

א. ויינשטיין:

מדוע צריך להתחייב היום?

ר. בלינקוץ:

אלה הוצאות שאתה מתחייב עליהן היום.

ד. תיכון:

בדרך כלל היה בא לכאן אלוף מטנה מצה"ל והוא מביא את התקציב של הכוח הרב לאומי. אינני מבין מה חלקנו בתקציב זה.

ר. בלינקוץ:

שליט.

ג. גדוח:

השבוע התפרסמה בעתונות ידיעה לפיה, בשל חסכון, יעילות וקימוצים של הכוח הרב לאומי, נהנתה ישראל מסכום ניכר. אינני זוכר את הסכום המדויק, אבל אני שואל, מדוע צריך מחד לקבל כסף חזרה ומאידך לאשר התחייבות ל-1986?

ר. בלינקוץ:

אתה צריך לאשר תכנית עבודה לשנה הבאה.

ג. גדוח:

אתה אינך מאשר תכנית עבודה ל-1986, אתה מבודד פריט מסויים שקטר למכרז סצריך להחתם היום כדי שיתבצע ב-1986. ואתה מבקש רק לגבי נושא זה לקבל הרשאה להתחייב. זה מדוייק?

ר. בלינקוץ:

כן.

ג. גדוח:

אני מבקש לדעת מה התקציב הכולל של השנה הבאה, מה חלקו של סעיף זה בתקציב לשנה הבאה, האם התקציב לשנה הבאה צמוד למשאו, ואם כן - למה, ואם כן, למה יש החזרים?

ר. בלינקוץ:

אני אביא את הנתונים לישיבה הבאה.

סינויים בתקציב לשנת 1985 - פניות מס' 160, 162, 177-180 - רשויות מקומיות

היו"ר י. כהן:

אנו עוברים לסינויים בתקציב לשנת 1985, פניות מס' 160, 162, 177-180 - רשויות מקומיות.

מר הכט יסביר פניות אלו.

א. הכט:

במשך כל שנת התקציב החקיימו דיונים בין משרד הפנים ובין משרד האוצר לגבי סעיפים הנוגעים לתקציב הרגיל של הרשויות המקומיות. ועתה מובאות לפניכם פניות אלו להעברת תקציביות. פנייה אחת נוגעת להחלפת צורת המיים, ועליה אדבר בנפרד. שאר הפניות מסתכמות ב-58,800 מליוני שקלים והן מיועדות לפתרון חלק מהבעיות של הגרעון שנצבר ברשויות המקומיות עד לתחילת שנת הכספים הנוכחית ובחלקו הגדול נובע מהצורך בתיקונים בשנת 1984 ובחלקו מהבעיות האחרות של הרשויות המקומיות. הסכומים שבפניות המונחות לפניכם מתייחסים בחלקם לכלל הרשויות המקומיות ובחלקם לקבוצות של רשויות מקומיות. 26,000 מליוני שקלים מתייחסים לכלל המערכת ומהווים 18 מליון דולר ומיועדים לפרעון מלוות של הרשויות המקומיות. בתקציב היו חסרים כ-52 מליון שקלים באומדן - - -

מ. שטריח:

מהו הסכום בדולרים?

א. הכט:

35 מליון דולר לפרעון מלוות. מזה עוכב סכום של 18 מליון דולר, והוא יועבר בצורת מענק, וזה הסכום שמבוקש אישורו עבור הרשויות המקומיות. זה נושא אחד.

הנושא השני - 300,000 שקלים שהם 200,000 דולר תוספת תקציב

להעסקת רואי חשבון ברשויות המקומיות. רואי החשבון מתמנים על-ידי משרד הפנים לבקורת על הדו"חות הכספיים של הרשויות המקומיות. יש כיום 300,000 דולר ומבקש עוד סכום של 200,000 דולר כדי שנוכל לכסות את מרבית הרשויות המקומיות.

י. ארצי:

זה סדור חדש?

א. הכט:

לא, זה סדור קיים ויש חוספת של מספר נושאים שמבקשים לכסות.
 בפנייה מס' 178 מבוקש אישור להעברת 6 מליון שקלים חדשים, שהם 4 מליון דולר, למגזר הערבי לכיסוי גרעונות המגזר הערבי. נצטברו אצלם גרעונות מתחילת השנה של 8,5 מליון דולר, ואחרי דיונים רבים סוכם שיש מקום לבוא לקראתם ב-4 מליון דולר לכיסוי הגרעונות, כאשר הסכום יקצה בחלקו באופן יחסי לכיסוי הגרעון, ובחלקו - מליון דולר - יוקצה לרשויות המקומיות על-פי ההתייעלות שלהן, כי ממילא הן צריכות לספוג ולהגביר את הגבייה העצמית; כך שחלק מהסכום ינתן רק בתנאי שיעמדו במאמץ זה. החלק המרכזי ינתן רק לאחר שיהיו "דוחות כספיים בדוקים".

ע. סולודר:

זה אמור גם לגבי מועצות אזוריות?

א. הכט:

לא, רק לגבי הרשויות המקומיות הערביות.

בפנייה מס' 179 מדובר על 22,5 מליון שקלים חדשים, שהם 15 מליון דולר סיוע מיוחד שהוחלט עליו בין השרים וראש הממשלה לרשויות מקומיות שבמצוקה, מהם כ-13,5 מליוני שקלים מיועדים לערי הפיתוח; 6,5 מליוני שקלים לישובים חלשים במצוקה, והכוונה היא לרשויות מקומיות קטנות, שאינן סמוכות לערים גדולות ואינן סמוכות על ערים גדולות ומועצות אזוריות. ו-2,550 מליוני שקלים שהם 1,7 מליון דולר למגזר הערבי והדרוזי, סכום שהועבר להם בעבר.

ד. תיכון:

מדוע אתם קושרים את הדרוזים והערבים יחד?

ח. קופמן:

הם ביקשו להפריד טוטלית בין דרוזים ובין ערבים.

א. הכט:

יש הפרדה, אלא שבנייר זה הם מופיעים יחד.

ח. קופמן:

הם בקשו שגם במסמכים חהיה הפרדה.

א. הכט:

1,7 מליון דולר אלה הם מהדיונים הקודמים שהיו באוקטובר 1985 ולכן הם מופיעים יחד. הטיפול הוא נפרד.

י. ארצי:

כל הסכום מיועד לדרוזים?

א. הכט:

לא, 550 מליון שקלים לדרוזים ו-2 מליון שקלים לערבים.
 כפי שאמרתי על 1,7 מליון שקלים הוחלט באוקטובר. אחר-כך החברר שסכום זה אינו מספיק, ולכן הוחלט על עוד 6 מליון למגזר הערבי ו-6 מליון לדרוזים. מכיוון שזה היה במסגרת ה-15 מליון דולר, זה מופיע גם לפני הוועדה יחד. בחלקו הסכום הזה מיועד לכיסוי גרעונות ובחלקו להרזבה מסויימת בהיקף הטיירותים.

א. הכט:

550 מליון שקלים והערבים - 2 מליון שקלים.

ובפנייה מס' 180 מבוקש אישור ל-3 מליון שקלים חדשים למגזר הדרוזי בלבד, ל-10 רשויות מקומיות דרוזיות שיש בהן 60,000 תושבים. והסכום מיועד בחציו להקטנת הגרעונות של העבר ובחציו להרחבת היקף השירותים, כי במגזר הדרוזי השירותים הם ברמה נמוכה. עד הבחירות האחרונות היו ראשי רשויות מקומיות שלא נטו להרחיב את השירותים. אפשר להגיד שהבחירות האחרונות לרשויות המקומיות במגזר הדרוזי, יביאו למהפך ברשויות המקומיות הדרוזיות.

כל הפניות מסתכמות ב-58,8 מליון שקלים חדשים.

ג. גדות:

אדוני היושב ראש, אני מבקש להפסיק את הדיון בנושא זה בזה הרגע ולהעבירו לוועדת המשנה בראשותו של חבר-הכנסת קופמן. לא יעלה על הדעת, שיעשה דבר כזה. כמו שקבלתי בזמנו או.ק.י. של הוועדה שלא ידונו במליאה בנושאים הקשורים בחטמל, לפני שידונו בוועדת המשנה, כך צריך לנהוג בנושא זה של הרשויות המקומיות. יש נוהל מתוקן בוועדה, שנושאים כאלה נדונים תחילה בוועדת המשנה. לשם כך בחרנו בוועדות המשנה.

לכן אני מבקש להפסיק את הדיון בנושא זה במליאת הוועדה, או שחבר-הכנסת קופמן יגיש התפטרותו מראשות ועדת המשנה לעניני הרשות המקומיות.

היו"ר י. כהן:

ההצעה הוצעה על-ידי חבר-הכנסת עלי בתחילת הישיבה כהצעה לסדר-היום, וההצעה נתקבלה על-ידי אבל אמרתי שנקדים לכך דיון במליאת הוועדה. ואני מציע שנח אחד כולנו סביב ההצעה להעביר את הנושא לוועדת המשנה, לאחר הדיון במליאה.

אנו עוברים לדיון, וראשון המשתתפים בדיון - חבר-הכנסת שטרית.

מ. שטרית:

בפניות שלפנינו יש שני חלקים, חלק אחד הנוגע להעברות תקציביות, ואותו צריכה לאשר מליאת הוועדה - - -

היו"ר י. כהן:

בשום מקרה ועדת המשנה לא מאשרת, היא ממליצה לפני הוועדה לאשר או שלא לאשר. הנהל החקיקין הוא, שועדת המשנה דנה וממליצה לפני המליאה. אנחנו רוצים לקיים דיון כדי להנחות את ועדת המשנה.

מ. שטרית:

יש המון פרטים שצריך ללמוד, וזאת לא ניתן לעשות במליאת הוועדה. האם שום העברה תקציבית לא הועברה לוועדת משנה?

ג. שפט:

הועברו הרבה פניות.

היו"ר י. כהן:

בכנסת הקודמת לכל הנושא של העברות תקציביות היתה ועדת משנה שהתכנסה כל שבוע. אני הייתי חבר בוועדה. הוועדה התכנסה ודנה והביאה המלצות למליאה או פה-אחד או עם הסתייגויות.

מ. שטרית:

היו"ר י. כהן:

כז.

מ. סטריח:

האם אי אפשר להסמיך את ועדת המשנה להחליט?

היו"ר י. כהן:

לא.

מ. סטריח:

מה שקורה בתחום השלטון המקומי, זהו מצב קטסטרופלי. ונדמה לי

שעושים מאתנו צחוק גם מבחינת היקף הסיוע שניתן וגם מבחינת צורת מתן הסיוע. מר הכס עצמו אמר, שלפרעון חובות מוקצה סכום של 18 מליון

דולר וחסר סכום של 35 מליון דולר. אני רוצה לדעת מאיזה מקור חושב מישהו שהרשות המקומית יכולה לממן פרעון חובות? מה זה חוב? הרשות המקומית לקחה הלוואה לפני חמש שנים והיא צריכה לפרוע את ההלוואה כל חצי שנה או כל תקופה אחרת, ואם אינה פורעת, הבנק מטיל עיקול על נכסי העירייה, ואם אין לעירייה נכסים, אוטומטית מחייב החוב בריבית. איך מישהו מצפה שרשות מקומית תפרע את החובות? מה זה פרעון חובות? למעשה אלה חקציבים מאושרים שמדינת ישראל אישרה לרשויות המקומיות. מישהו יכול להעלות על הדעת שמחזירים רק מחצית הסכום?

18 מליון דולר לפרעון מלווה לא רק שלא פותרת את הבעייה, אלא מחריפים

אותה, כי האנשים מתבלבלים, אומרים להם שהם יקבלו סכום זה וזה ובסוף מתברר שהסכום מיועד לפרעון מלווה.

המגזר הערבי והדרוזים מקבלים 8 מליון דולר, לעומת ערי הפיתוח

שמקבלות 10 מליון דולר. אני רוצה לדעת, האם זו חלוקה צודקת. אין לי דבר נגד הדרוזים והערבים. להם יש דוברים בממשלה. לנו אין דוברים בממשלה. בושה וחרפה מה שמתרחש. לא יכול להיות שישב בממשלה שר שמדבר רק בעד הערבים, ואין מי שידבר בעד יהודים.

י. צבז:

השר פרץ לא מדבר בעד היהודים?

מ. סטריח:

אף אחד לא מדבר בעד הרשויות המקומיות היהודיות. הדרוזים

והערבים שבתו, אם זו שיטה - לארגן שביחה של השלטון המקומי, זה הדבר הקל ביותר. אני אארגן אותם. בלתי אפשרי להמשיך כך. ואני מדבר כראש עיר. אינני יכול לעמוד ברחוב ולקבץ נדבות. יתחילו ראשי ערים להתפטר ונראה מה יעשו. אני אחד מראשי הערים השוקל אפשרות כזאת.

אני רוצה לדעת מה יעשו השרים אם נעצור את כל העברות החקציביות.

אם רוצים לשחק את המשחק, בואו נעצור את כל ההעברות התקציביות, ואז נראה את האוצר, איך הוא ינהג, או שהוא יעבור על חוק יסודות התקציב. אתם חושבים שמישהו שרמר על חוק יסודות התקציב? זה חלום באספמיה. מה יכול לעשות ראש רשות מקומית כאשר אין לו כסף לשלם משכורות? הבנק אינו רוצה לשלם, כי חוק יסודות התקציב אוסר עליו. אבל ראש העיר לוחץ עליו, כי לא יכול להיות שעובדי הרשות המקומית לא יקבלו את שכרם.

מישהו הציע שהמדינה תשלם את המשכורות לעובדי הרשויות המקומיות

ותנכה סכומים אלה מתקציבי הרשויות המקומיות. בבקשה, אני מוכן. אני חושב שכל השלטון המקומי מוכן לכך. לא יחכן שיאמרו: חעשו לבנים ותבן איין.

לערי הפיתוח מוצע סכום של 13,500 מליוני שקלים, שהוא אחד

חלקי עשרה מהגרעון שלהן. וכדי שיקבלו את הכסף, אומרים לראש העיר: אתה צריך להגיש דו"ח כספי סופי לשנת 1984. אני מכיר ערי פיתוח שאין להן דו"ח כספי סופי ל-1984, הוא יהיה רק בעוד חדשיים.

ועוד תנאי שמציגים לו: קצוץ כוח אדם. אני רוצה לדעת אם הממשלה קיצצה בכוח האדם כפי שהחליטה. ובלי להמר אני יכול להגיד שלא קיצצה. היחידות שקיצצו בכוח האדם הן הרשויות המקומיות.

תנאי שלישי - תקציב מאושר לשנת 1985. עיריית צנה הגישה

תקציב למשרד הפנים, הוא עוד לא אושר. חל גידול במספר תושבי צנה. אני אינני יכול להגיש תקציב בטביל 15,000 תושבים כאשר יש 21,000 תושבים. כדי לקבל אחד חלקי עטרה מהגרעון אומרים לי: תקציב מאושר לשנת 1985, אחת צחיך להגיש. אני אינני מקבל זאת.

אני מבקש שהוועדה תקבע חד-משמעית, שיבטלו את התנאים. נתנו עזרה לערבים, שיחנו לערי הפיתוח בלי תנאים, כפי שנתנו לערבים.

אני מבקש שהוועדה תקבע, שהתקציבים ישוחררו לאלתר בלי התניות נוספות. הערבים כבר קבלו את הכסף.

ע. סולודר:

אל תקשור את הדברים.

מ. שטרית:

למה הערבים צריכים לקבל כסף ואני לא?

מ. בר-און:

יש לך "קיס" טוב, אינך צריך לקשור את הדברים.

מ. שטרית:

אני בעד שוויון זכויות. אני בעד שיפור השירותים במגזר הערבי. יש להם חלק במצב שהם נמצאים בו. הם אשמים בחלק מהמצב הזה בגלל גביית המסים הנמוכה. אני מסכים שצריך לתקן את מצבם. אבל אני רוצה להבין, למה כאשר הממשלה אשרה תוספת תקציב למגזר הערבי, המגזר הערבי כבר קיבל את הכסף.

א. הכט:

הם קבלו פחות. מה-6 מליון שקלים חדשים לא קבלו ולא כלום.

מ. שטרית:

הם קבלו 2,7 מליון שקל לפני חודש. אני מבקש שלא יהיה מצב של איפה ואיפה. אני מבקש שהכסף שיועבר לשלטון המקומי היהודי ינתן ללא תנאים.

אני מבקש מיושב ראש הוועדה ליזום פניה של הוועדה לייעד מהרזרבה הכללית את הסכום החסר לשלטון המקומי, אחרת השלטון המקומי ישותק. ראשי הערים הם אנשים בעלי רגש אחריות. הם אינם רוצים לשבות. להביא אותם לצעדי יאוש אפטר בנקל. יש בינינו כאלה שמציעים לנקוט צעדים.

אני מבקש מהיושב ראש שהוועדה תקבל החלטה להקצות מהרזרבה הכללית את סכום הכסף החסר לכיסוי פרעון מלוות ולכיסוי הסכומים החסרים בתקציבים שאושרו על-ידי משרד הפנים. נוכח העובדה שכבר קבלנו החלטה כזאת בעבר והאוצר התעלם ממנה, אני מציע שנקפיא את הדיון בכל בקשה של האוצר עד שבעייה זו תבוא על פתרונה. על כל פנים, אני אנהג כך.

י. צבן:

חפנה לשר האוצר. מר הכט בודאי מסכים אתך.

ע. סולודר:

כל אחד מאתנו יש לו הבעיות שלו. יכול להיות שלא תהיה ברירה, וכל אחד לא יתן להעלות נושאים לדיון עד שהבעיות שלא יפתרו.

לגופו של ענין, המצוקה של הרשויות המקומיות, ובעיקר של ערי הפיתוח - גם אם אינני ראש עיר פיתוח - ידועה. וכל אחד מתאנו יש לו ראשי ערים במחוז שלו, והוא יודע שקשה להם לעמוד במצוקה שהוא נחון בה. והמצוקה היא אמיתית. יש לנו היום גדולה די חזקה של ראשי רשויות מקומיות וראשי ערי פיתוח, והיא פועלת. אבל אין ספק שהענין מחייב דיון רציני בוועדה. עם שר האוצר אנו דנים על המקרו ואולם עם כל מגזר אנו עוסקים במיקרו שלו.

חלק גדול מהמצב ברשויות המקומיות נוצר משום שהכספים שמגיעים, מגיעים באחור. יחד עם זאת אינני חושבת שאנחנו צריכים להפריד בין המגזר הערבי ובין המגזר היהודי, ולשאול: למה לתח למגזר הערבי. אנחנו יודעים שרמת הניהול במגזר הערבי יותר נמוכה מאשר ברשויות המקומיות היהודיות. אינני מציע לקשור את הדברים ולומר: להם לא יתנו עד שלא יתנו לנו. חבר-הכנסת שטרית אמר שלמגזר הערבי יש שר בממשלה הדואג לו, וליהודים אין מי שדואג. האמת היא הפוכה - כל שרי הממשלה יהודים.

אני חושבת שהוועדה צריכה לדון במדיניות הכללית כלפי הרשויות המקומיות בהסתתפות שר האוצר.

ע. עלי:

פניות מס' 162 ו-177 צריך לאשר מייד.

ח. קופמן:

הסכום המופיע בפנייה מס' 162 כבר חולק.

י. אפרתי:

לפי המלצת ועדת המשנה של ועדת הכספים.

ע. עלי:

בשאר הפניות צריך לקיים דיון רציני, כי מצב השלחון המקומי חמור מאד, ואינני רוצה לחזור על דברי חבר-הכנסת שטרית. אני חושב שצריך לקיים דיון עם שר האוצר, כדי שנדע מהי המדיניות לגבי השלחון המקומי בארץ. יכול להיות ויכוח לגבי רשות מקומית שחרגה מחקציבה. אבל אם יש סעיף של פרעון מלוות, שאושרו על-ידי המדינה, לא הגיוני שהוא לא יכוסה, כי זה גורם לעלות מימון גבנה של החוב הזה לרשות המקומית. כל זמן שלא מחקצבים ריאלית את הרשויות המקומיות, הרשות המקומית נכנסת לסחרור כולנו יודעים מה היתה הריבית ומה הריבית היום. לכן ההצעה שלי היא, שאותם סעיפים שמשרד הפנים מכיר בהם, כמו פרעון מלוות, צריך לחקצב ריאלית, והוועדה צריכה להשמיץ דעתה בנושא הזה.

דבר שני שאני מבקש, יש רשויות מקומיות שמצבן נואש בשל כל ההוצאות

הבטחוניות שהן צריכות לעמוד בהן. לאלה צריך להגיש סיוע מידי, ולבחון את נושא ההוצאות הבטחוניות.

מ. בר-און:

אני רוצה לשאול מספר שאלות:

א. הרשויות המקומיות נתונות במצוקה. אנו שומעים בימים האחרונים על שביחה במעלה-יוסף. אנחנו יודעים שגם מועצות אזוריות נתונות במצוקה. האם הן נכללות בסכומים שבפניות שלפנינו? האם הסכומים מחולקים שווה פר-קפיטה?

- ב. מה הן ערי פיתוח במצוקה ומה הן ערי פיתוח שלא במצוקה;
ג. האם יש חלק מהכספים האלה שמיועדים לישובים ביהודה ושומרון?

א. שלום:

אני שמעתי מאנשי מועצות אזוריות, כי לגבי פרעון מלוות לא היו כללים ברורים ומי שיכול היה ללחוץ יותר, קיבל יותר. גם בדיון הקודם אמרתי, ואני חוזר ואומר היום: אני מכיר במצוקת הרשויות המקומיות במגזר הערבי. ואינני חושב שאנחנו צריכים לעשות הפרדה בין המגזר היהודי ובין המגזר הערבי. אבל יש כמה מועצות אזוריות שנוחנות שירותים לכפרים ערביים שבתחומיהן. המועצה האזורית עמק-חפר נוחנת שירותים לארבעה כפרים ערביים בתחומיה. אילו ארבעה כפרים ערביים אלה היו מועצה אזורית נפרדת, הם היו מקבלים תקציב. המועצה האזורית עמק חפר נוחנת להם שירותים, והם מהווים כ-15% מהשירותים שהיא מספקת. בכפרים אלה יש כבישים שארכם קילומטרים רבים פר-כפר והוצאת אספה בכמויות גדולות, וזה לא בא לידי ביטוי בתקציב של המועצה האזורית. אם באים לתת להם - ואינני נגד זה - המועצות האזוריות עמק-חפר, עמק-יזרעאל ומרום הגליל, חייבות לקבל את החלק בעד הכפרים הערביים שבתחומיהן.

אינני רואה בפניות שלפנינו את המועצות האזוריות. אני רואה ערי פיתוח, ישובים חלטים במצוקה והמגזר הערבי. לכן אינני יודע מהי החלוקה ומה הם הקריטריונים לגבי המועצות האזוריות, האם זה נעשה לפי כללים או לפי לחצים?

אני חושב שכאן, במליאת הוועדה, איננו יכולים להכנס לפרטי הפרטים של הדברים. אני מציע שנעביר את הנושא לוועדת המשנה, ונצטרך להתמודד עם הנושא בוועדת המשנה ולראות שפחות או יותר תיעשה חלוקה צודקת ולא על-פי לחצים.

ה. קופמן:

אני חייב להודות: עד היום הזה לא הצלחתי להבין את המסתורין האופף את נושא המענקים לרשויות המקומיות. אפילו על החלק הבטחוני בתקציב המדינה דנו והתווכחו, כאן בנושא של משרד הפנים והרשויות המקומיות, איננו מצליחים להבין את הדברים. אני חושב שזו שגיאה שנמשכת תקופה ארוכה, שאין יודעים כמה מקבלות הרשויות המקומיות, יש ויכוח על קריטריונים, יש ויכוח על כל-מיני אומדנים. אני חושב שבתקופה הזאת, במצב שאנו נחונים בו ב-1986, אילו הכל היה חשוף וגלוי, היתה בקורת צבורית על הנעשה ברשויות המקומיות. היו שואלים: האם יתכן שצעות מקומית שיש לה כן וכך תושבים, ראש הרשות מוציא כן וכך? והיו נותנים את הדין על כך. אבל במשך שנים ממשיכים בשיטה הזאת, ואיננו מצליחים לסנות אותה גם היום. יש בענין זה כל מיני שיקולים שלדעתי הם פסולים. זה לא יכול להמשך כך, כי בין אם דנים במליאת הוועדה ובין אם בוועדת המשנה, בסופו של דבר סוגרים דברים ואין לנו בקורת פרלמנטרית.

כסגן שר האוצר לטעבר אני מעיז לומר: לאוצר אין מידע על תקציב משרד הפנים והרשויות המקומיות, ואין לו בקורת. והבעיה היא, שכאשר ישוב נופל, אין יודעים למה הוא נפל, ואם רוצים לעזור לו, לא יודעים איך לעזור לו.

אינני רוצה להכנס למצב המשפיל אליו הגיעו ראשי ערים שעולים כ"וסלים" אל ראש הממשלה או אל השר וייצמן, כשהם עוקפים את שר הפנים. וכאשר אני שואל את איש משרד הפנים: מה הסכום הזה? הוא משיב לי: זה לפי

הוראת ראש הממשלה. איפה שר הפנים כאן? מה זה "לפי הוראת ראש הממשלה"?

הגיע הזמן שאח ונתמיד נשנה את כל השיטה והגישה בצורה משמעותית. ואני אומר: זה לטובת שר הפנים ולטובת משרד הפנים, כי אם השיטה תשנה נוכל לסייע לשר הפנים לתקן את השיטה ואת התקציבים, כמובן, בהדרגה. בשיטה של הלחצים, משרד הפנים הפך לכלי משחק אלקטורלי. אני רואה ראשי עיריות מושפלים. הם באים לכאן, לירושלים, ויושבים כאן יותר מאשר בעירם, ומתרוצצים בין משרד למשרד. במשרד הפנים שולחים אותו לממונה על המחוז ושם שולחים אותו חזרה למשרד הפנים ובמשרד הפנים שולחים אותו למשרד האוצר. ואם זה לא מספיק, הוא הולך לראש הממשלה. ואם זה לא מספיק, הוא עושה שביחה. ואם זה לא מספיק, הוא מפעיל את הציבור ואז ראש הממשלה מזמין ונותן פירושים. אם לא נחשוף את הנושא באופן גלוי, על השולחן, לא נגיע לפתרון הבעיות בשלטון המקומי.

על נושאים שוליים, אנו דנים שעות. אני מציע שנקדיש לנושא זה דיון רציני ואח ונתמיד נשנה, בשיתוף עם משרד הפנים, את כל השיטה. לדעתי זה יפתור את כל הבעיות ויצור לחץ רציני על רשויות מקומיות שנוהגות שלא כדיון. כאשר חבר-הכנסת טרית צועק, באופן כללי הוא צודק. אבל יש רשויות מקומיות שיש להן שדולה והן מפעילות לחצים וכך פותרות בעיות.

אני מציע שאכנס את ועדת המטנה לענייני הרשויות המקומיות עוד היום אחר-הצהרים ויפיעו לפנינו שר הפנים ושר האוצר ונקיים דיון יסודי בנושא. כאשר למגזר הערבי, אני מציע שלדיון יופיע מנהל המכס ומס ערך מוסף, כי במגזר הערבי כמעט ואין משלמים מסים. לא יתכן שאוכלוסייה שמרוויחה כל-כך הרבה, בקושי תשלם מסים עירוניים. כל אזור המטולם אינו משלם כמעט מסים, ויש להם (הון עתק מוכח. איך הוא מוכח? כאשר קבלן יהודי צריך להתמודד על מכרז והוא צריך להביא 2 מליון דולר, אין לו. הוא הולך לקבלן ערבי, וזה תוך חמש דקות מביא ערבות על שני מליון דולר ויחד הם משתתפים במכרז. אם אי אפשר להתמודד עם הבעיה בתחום מס הכנסה ומס ערך מוסף, לפחות בתחום המסים העירוניים נתמודד אתה. ראש הרשות המקומית הערבית, מפחד מהחמולה. בואו ניתן אנו את הכלים לראשי הרשויות המקומיות להתמודד עם הבעיה. אומרים שלראשי הערים הערביות אין כושר ניהול. מה זה כושר ניהול? כושר ניהול זו היכולת לגבות מסים ולהפקיע אדמות.

א. שלום:

כל הזמן שר האוצר מחעלם מהבעיות ובסופו של דבר הדברים יגיעו לאן שיגיעו אם ברשויות המקומיות, אם בתעסיה ואם בחקלאות.

ד. דנינו:

אדוני היושב ראש, אני מבין שיש נוהג מקובל, שברגע שיושבת ועדת מטנה ומקבלת המלצות למליאת הוועדה, מביאים את הנושא למליאת הוועדה בשלמותו ולא לחצאין.

אני מסכים עם דבריו של חבר-הכנסת טרית. ערי הפיתוח נמצאות במצב קשה מאד. אבל אני לא מבין דבר אחד, לא שמעתי מאף חבר ועדה התייחסות למועצות הדתיות. ועדת המטנה דנה בגרעון של הרשויות המקומיות ושם מופיעות המועצות הדתיות. עכשו עושים הפלייה. יש שלושה מגזרים: המגזר הערבי הוא הראשון - - -

מ. בר-און:

הנחה למגזר הערבי. ארבעים שנה קיפחנו אותם.

ד. דנינו:

המגזר הערבי כבר קיבל את הכסף.
יש מגזר שני - ערי הפיתוח. את הענין היהודי, את המועצות הדתיות,
לא הביאו.

א. הכט:

אתה מסכים שזה יעבור דרך משרד הפנים?

ד. דנינו:

ברגע שמביאים פתרון, חייבים להביא פתרון לכל בעיות השלטון
המקומי, כולל המועצות הדתיות. אני חושב שזה עוול משווע. המועצות הדתיות
לא עשו גרעונות, להפך עשו קיצוצים, והיום אינן יכולות לשלם מסכורות.
אני מבקש שענין המועצות הדתיות יובא באותה מסגרת.

י. ארצי:

לפני שנים-שלושה שבועות היה מפגש עם אנשי הרשויות המקומיות
ושמענו את מצוקותיהם. הם הסתובבו כאן שלושה ימים ונוכחות זו שלהם היתה
הטיפה שנוספה לכוס המלאה. ואנחנו יושבים היום כדי להסדיר במקצת את
הענין. ואז שאלתי היא, האם בהזדמנות זו יש צורך להסדיר את הכל או לתת
אותה זריקה שרוצים להזריק לגוף החולה?
גם אני איש מוניציפלי ואני יודע מהי מצוקה מוניציפלית. אני
יודע מה זה לא להוציא את האשפה בחדשי הקיץ ועוד כמה וכמה דברים. אבל
בניגוד לכל החברים שרוצים לנצל הזדמנות זו כדי להסדיר גם דברים פוליטיים,
אני חושב שאין מקום לכל השהייה ולכל סחבת בנושא זה.

ח. קופמן:

אחה מוכן לוותר על כל הסכום לעיריית תל-אביב?

י. ארצי:

הבעייה היא שצריך לטפל בנושא בצורה האפקטיבית ביותר.
אינני רוצה להכנס להספוריה של המגזר הערבי והדרוזי. אני יכול
להבין שיש חברים שאינם אוהבים את השר עזר וייצמן ומחפשים כל הזדמנות
לעשות אתו חשבון. המצב השתנה בצורה די יסודית, ויתכן שיש מקום שישלמו
יותר מסים. אבל לתאר את המגזר הערבי, שהוא בלי חשמל ובלי כבישים ובלי
ביוב, כאידיליה, זה לא צודק. אינני חושב שצריך להפוך את הענין לויכוח
בין יהודים מופלים לרעה ובין ערבים מועדפים. זה מחוץ לכל פרופורציה. בודאי
אמורים הדברים לגבי המגזר הדרוזי

אני מציע שלא נהיה חותמת גומי. אני מציע שנשמע את אנשי הרשויות

המקומיות. אינני יודע אם הדברים נעשו בתיאום אתם או שהדברים מונחתים
הליהם. אנשי משרד הפנים נמצאים כאן. אם יצטרף אליהם מנכ"ל משרד הפנים,
זה יהיה לכבוד לנו. אינני צריך לשמוע את משרד האוצר, אני יודע שההסדר
הזה נכפה עליו. אני מבין שזו התרומה הצנועה שאפשר להרים עכשו לרשויות
המקומיות.

לכן אני מציע שנלך בטיסה המהירה, שוועדת המשנה תתכנס היום
אחר-הצהרים, תזמין אותם גורמים, תשמע אותם וננסה עוד השבוע לאשר את
הפניות. איננו יכולים כאן לשבת ולסחוב את הדברים כדי להשיג דברים שלא
נשיג אותם, כי הם דברים של מדיניות, שעה שאנו יכולים לאשר את הדברים
שהם בבחינת חמצן לרשויות המקומיות.

י. צבן:

חברים, אנו מיומנים בבזבוז זמנה של הוועדה. אני חושב שדיון
זה מיותר, ואני שותף לדברים שאמר חבר-הכנסת סטרית ואמרו חברים אחרים.
ועדה זו עמוסה בנושאים שאנו יודעים שאין טעם לטפל בהם אלא על-ידי
דיון עם שר האוצר.

אני מאשים את הרשויות המקומיות. אני חושב שהן מועלות בשליחותן. הן היו יכולות להיות כאן כוח אדיר, ואני חושב שאחרים היו תומכים בהן, האופוזיציה בודאי היתה חמכת בהן, ואפשר היה בדרך שרמז עליה חבר-הכנסת שטרית להביא את האוצר לאיזו שהיא התנהגות ראציונלית.

אני מסכים עם חבר-הכנסת קופמן שמוכרח להיות קנה-מידה ראציונלי וצריך להיות תמריץ לניהול, ולא יכול להיות שהדברים ייעשו על-פי לחצים.

כל הנושא של המגזר הערבי טעון בירור. אני בעד שוויון זכויות וחובות. יש נושא אחד שבו אין שוויון חובות, זה הגיוס לצה"ל. לכן צריך לפצות את אלה המחגיגים לצה"ל. בכל השאר צריך להיות שוויון זכויות וחובות. אם מישהו חושב שיש העדפה של המגזר הערבי, צריך לקבל החלטה עקרונית, שיש להעלות את הרמה של הרשויות המקומיות היהודיות לזו של הרשויות המקומיות הערביות. רוצים לטפל בענין באופן רציני, צריך לעשות זאת מנקודת ראות של שוויון, פרט לנקודה של הגיוס לצה"ל, ולגביה ייאמר, שמשוחררי צה"ל יקבלו פיצוי.

ש. עמר:

אני חושב שבויכוח זה יש שני חלקים: החלק הפוליטי והחלק הכלכלי. כל הרשויות המקומיות נמצאות במצוקה. אין לי ספק שהנושא לא נולד בשנת התקציב הנוכחית. הרי זה נושא שנמשך שנים. גם מה שמוצע כאן אינו פתרון. זה נסיון לגלגל את הדברים לשנת התקציב הבאה. אם היום יש שביתה בקריית-ים, מחר תהיה ביבנה. אם לא ישבו משרד הפנים ומשרד האוצר על מדוכה זו ולא ימצאו פתרון כולל, הבעיה לא תפתר.

אמר חבר-הכנסת שטרית, שהמלוות שלקחו הרשויות המקומיות, היו באישור האוצר. אני מניח שכאשר האוצר אישר, הוא אמר: אם תהיה לך הכנסה "איכס" תתחייב על "ווי". הוא לא אמר: תתחייב ואל תגבה מסים. הוא לא אמר, תתחייב בלי שתהיה לך הכנסה.

צר לי לומר לחבר-הכנסת שטרית, שכל מי שיש עינים בראשו רואה ומבין שהפער בין הרשויות המקומיות הערביות ובין הרשויות המקומיות היהודיות הוא כפער בין שמים וארץ. אני מסכים למה שאמר חבר-הכנסת קופמן, שגביית המסים העירוניים במגזר הערבי היא אפס. אבל זה אינו נותן את הפתרון לרשויות המקומיות הערביות.

צריך לזמן את שר האוצר ושר הפנים שיציגו תכנית ארוכת-טווח, כולל פריסת החובות של הרשויות המקומיות. אם לא תהיה תכנית כזאת, הרי כמו שהיום מתמוטטים מפעלים, כך נהיה עדים להתמוטטות של רשויות מקומיות. אנחנו צריכים לתבוע שמשרד האוצר ומשרד הפנים יציגו תכנית של פריסת חובות של הרשויות המקומיות לזמן ארוך. אם זה לא יהיה, אל נשלה את עצמנו, ההתמוטטות של הרשויות המקומיות, זה ענין של זמן. היום זו קריית-ים ומחר זה יגיע לחל-אביב ולחיפה.

היו"ר י. כהן:

חם הדיון ועחה נשמע תשובות מפי נציג משרד הפנים מר הכט.

א. הכט:

נשאלתי כמה שאלות קונקרטיות המחייבות תשובה, ואשיב עליהן. נדמה לי שהדיון מלמד על המורכבות של הבעיה. מצד אחד חברי הכנסת בקשו לשחרר את הסכומים במהירות ומצד שני ביקשו לדעת קריטריונים וטענו שהכל מיסתורי, דבר שאני דוחה, כי כל הנתונים קיימים וידועים. לכן אנו נמצאים במצב של מבוכה די רצינית. אף אחד אינו מתיימר, שהסכומים המובאים לאישור יפתרו את בעיות הגרעון של הרשויות המקומיות פתרון מלא, אבל הם יקלו על הרשויות המקומיות.

אשר לשאלות שנשאלתי, קודם כל לשאלותיו של חבר-הכנסת שטרית.

אנו דורשים שלרשות המקומית יהיה דו"ח כספי סופי לשנת 1984, תקציב לשנת 1985 שאושר כדין, רמת מסוים מסויימת ועמידה בשלא כוח אדם, כי אי אפשר להעביר סיוע כאשר אין תקציב מאושר. ואשר לטענה של חבר-הכנסת שטרית, שתקציב עירו לא אושר, אני מרשה לעצמי לומר שיבנה איננה אופיינית, כי אין לנו מועצה שצמחה צמיחה כל-כך מהירה כמו יבנה. לכן זו אינה דוגמה אופיינית.

י. צבן:

בת-ים צמחה יותר. אין עיר בעולם שצמחה כמו בית-ים.

א. הכט:

התנאים שאנו מציעים נראים לנו הכרחיים, כדי שיהיה סדר מינימלי, כדי שיהיו לנו נחונים מינימליים. אנחנו איננו אומרים שאיננו משחררים את הכספים עד שלא יהיה דו"ח כספי, אלא תוך שלושה שבועות ינתן הדו"ח הכספי, כך שאיננו נוקשים בענין זה.

הוא הדין לגבי שיא כוח אדם. אי אפשר שלא לדווח מיולי עד היום מה נעשה בנושא שיא כוח האדם.

מה שנוגע למועצות האזוריות, יש יותר מ-2 מועצות אזוריות ברשימה של מגזר הישובים החלשים במצוקה, וזה לפי נוהג קבוע. קודם כל הן המועצות האזוריות נחשבות למגזר חלש.

א. שלום:

על-פי איזה קריטריונים נקבע מי הוא ישוב חלש?

א. הכט:

מי שיש לו גרעון כספי מעל 8% בתקציב נכנס לרשימה של ישובים חלשים במצוקה. אותם קריטריונים חלים גם על המועצות האזוריות. נבדקו 10 מועצות אזוריות, אבל אין בהן גרעונות כל כך גדולים.

א. שלום:

למה לא בדקו את כולן? אני יודע כאלה שיש להן גרעון יותר גדול.

א. הכט:

גם בפתח-תקווה יש גרעון יותר גדול. אנחנו מדברים על מועצות אזוריות קטנות.

א. שלום:

לא יתכן שעיר שיש לה 20,000 תושבים, והיא נקראת עיר פיתוח, תקבל סיוע, ומועצה אזורית שיש בה 10,000 תושבים, בגלל זה שיש בה 10 ישובים, לא תיכלל ברשימה של מקבלי הסיוע.

היו"ר י. כהן:

אנו החלטנו בזמנו על ייעול השירותים במועצות האזוריות, ואמרנו שנאחד מועצות אזוריות. כך קרה בעמק וכך קרה במקומות אחרים. אם יתאחדו שתי מועצות אזוריות, הן צריכות להכלל ברשימה.

מ. שטרית:

אין מקום להשוואה בין ערי פיתוח ובין מועצות אזוריות. מצבן של המועצות האזוריות טוב לאין שיעור ממצבן של ערי הפיתוח, כי למועצות האזוריות אין הוצאות.

א. שלום:

לך יש הכנסות ממסים מאזור התעשייה, ולהן אין הכנסות ממסים.

א. הכט:

לאחרונה היה דיון של המנהל הכללי של משרד הפנים עם ארגון המועצות האזוריות וסוכם איזה חלק מהמועצות האזוריות צריך להכלל בהגדרה של החלטים, והכוונה למועצות אזוריות כדוגמת ערי הפיתוח שהן בפרופרייה או שיש סיבה אחרת לראותן כחלטות. לגבי ערי הפיתוח, זו החלטה.

לגבי יהודה ושומרון, נדמה לי שאין ישובים ביהודה ושומרון הנכללים ברשימה של ישובים במצוקה, כי אין שם גרעון גדול.

היו"ר י. כהן:

גם אם היה גידול באוכלוסייה, כמו באריאל?

א. הכט:

עקרונית זה כולל, אבל הם לא נכללו ברשימה, כי אין להם גרעון. זה לא יפתור את הבעיה של מעלה-יוסף וישובי העימות, כי הם קבלו סכומים בחודש יולי ולא נכללו ברשימה זו.

לגבי המיסתורין עליו דיבר חבר-הכנסת קופמן, אישור תקציבי הרשויות המקומיות, לפי החוק, הוא בידי שר הפנים. תקציב הוא דבר מורכב. אם לפני כל אישור נצטרך להציג את הרשימה מראש, נגיע להעברת הסכומים מאוחר. הנתונים מתפרסמים בדו"חות הכספיים ובסטטיסטיקות. הבעיה שלנו להגיש נתונים לפני חלוקת התקציבים. במשרד האוצר יש כל הנתונים, הוא עוקב אחריהם, הוא יודע כל מרכיב בתקציב.

ח. קופמן:

אני יכול לקבל היום את התקציב של כל רשות מקומית בנפרד, את ההוצאה בפועל?

א. הכט:

של איזו שנה?

ח. קופמן:

של שנת 1984.

א. הכט:

ההוצאה בפועל של שנת 1984 אי אפשר עדיין לקבל כי רק מחצית הרשויות המקומיות הגישו דוחות.

ח. קופמן:

של מי שהגישו אפשר לקבל?

א. הכט:

כן.

אשר למגזר הערבי בתוך המועצות האזוריות, זה מופיע ב-7 מליון דולר. זה לא יכול להופיע בגרעונות. איננו מחעלמים מהמועצות האזוריות, שיש בהן ישובים ערבים. זה נלקח בחשבון.

היו"ר י. כהן:

אני אנסה לסכם כדלקמן:

יש נושא התקציב הכולל של הרשויות המקומיות על הגרעונות והמלוות ודרך פרעון המלוות, איך מוגש התקציב, איך ניתן לבקר אותו. בנושא זה אנו חייבים לקיים דיון מפורט עם שר הפנים ואנשי משרדו ועם שר האוצר ואנשי משרדו. ויש הנושא השני, שאנו דנים בו עתה, ההעברות התקציביות שהן בבחינת מחן חמצן לרשויות המקומיות. גם אם נותנים מעט חמצן, אנו רוצים שינתן בצורה מסודרת ועל-פי קריטריונים ובצורה מבקורת, במידת יכולתנו לבקרה ככנסת.

לכן אמרתי מראש, שלא נאשר היום את ההעברות התקציביות, אלא נעביר אותן לוועדת המשנה לעניני הרשויות המקומיות.

א. הכס:

בפניות 162 ו-177 דנה וועדת המשנה.

ח. קופמן:

אינני בטוח שראינו את הפירוט לגבי פנייה 162.

היו"ר י. כהן:

אחה רוצה לבדוק זאת בוועדת המשנה?

ח. קופמן:

כן.

היו"ר י. כהן:

אנו נעביר את הפניות לוועדת המשנה. חבר-הכנסת קופמן, אין לראות בפניות אלו מקשה אחת, אפשר לצנן בכל אחת בנפרד, ולהעבירה מייד למליאת הוועדה.

ח. קופמן:

אינני רואה את הדחיפות באישור הפנייה הראשונה, כי הסכום כבר שולם. אני רוצה לדון בכל הפניות, כי אם אראה שרשות מסויימת קבלה חצי מיליארד בנושא הראשון יהיה לי שיקול דעת לגבי הסכום שמוצע לה בנושא השני.

מ. סטריח:

את הדיון הכללי עם שר האוצר ושר הפנים אני מקט לקיים במליאה.

היו"ר י. כהן:

אמרתי שדיון זה יקויים במליאת הוועדה.

מ. סטריח:

אני מציע שנחליט שהשבוע תסיים הוועדה את הדיון.

היו"ר י. כהן:

אינני יכול להתחייב, כי צריך להזמין את הגורמים שציינתי, לשמוע אותם לקיים את הדיון.

א. קרטנר:

פנייה 177 - השתתפות המענק בסך 300 מליוני שקלים בהעסקת רואי חשבון ברשויות המקומיות - אפשר לאשר.

היו"ר י. כהן:

אני מבין שאין החנגדות לאשר פנייה זו, ואני מעמידה להצבעה.

ה ע ב ה

שינויים בחקציב לשנת 1985 - פנייה מס' 177 של הממונה

על החקציבים א ו ש ר ה

היו"ר י. כהן:

חבר-הכנסת דנינו, לגבי נושא המועצות הדתיות, אני מציע שתבקש להעלות נושא זה על סדר-היום ולקיים בו דיון בהשתתפות סר הדתות ושר האוצר.

ד. דנינו:

אני מבקש להעלות נושא מצוקת המועצות הדתיות על סדר-היום של

הוועדה עכשו ולהחליט עכשו.

כל התנאים שמחנה מר הכס לגבי הרשויות המקומיות, במועצות הדתיות קיימנו. בוועדת המשנה היתה החלטה אחת לגבי הרשויות המקומיות והמועצות הדתיות.

היו"ר י. כהן:

אני רוצה לשמוע דיווח על המועצות הדתיות משרד הדתות ומשרד האוצר. געחה נשמע דברי הסבר לפנייה מס' 160.

א. הכס:

הרשויות המקומיות מקיימות יחד עם האוצר קרן להחלפת צנרת המים. כספי הקרן באים מסכום מסויים שניתן ממחיר המיים ועל כל שני שקלים שהרשות המקומית מוציאה, היא זכאית לקבל שקל אחד מאוצר המדינה. כספי הקרן מגיעים ל-4,6 מליון שקלים. ועכשו הוחלט על-ידי כל הגורמים - נציבות המיים ומרכז השלטון המקומי - להגדיל את הקרן כדי שתטפל לא רק בהחלפת הצנרת אלא גם במשאבות ובריכות, כלומר בתיקון משאבות ובריכות. ולזה מבוקש עתה סכום של 500,000 שקלים חדשים. הקרן תפעל באותה צורה גם לגבי נושא זה.

היו"ר י. כהן:

קרן זו היא אגודה?

א. הכס:

לא אגודה ולא עמותה. הדבר מנוהל על-ידי מרכז השלטון המקומי.

ח. קופמן:

האם יש לכך קשר לשעוני המיים שהרשויות המקומיות מתקינות בבתים?

א. הכס:

כן.

ח. קופמן:

בעבר היה מקובל שאחת ל-4 שנים מחליפים שעוני מים. עכשו נאמר על-ידי אנשי השלטון המקומי, שקבעו שיש להחליף את שעוני המים אחת ל-5-6 שנים, כאשר אני הבאתי הוכחות שיצרני שעוני המים נותנים אחריות לשמונה שנים. מדוע צריך לחייב את הרשויות המקומיות להחליף את שעוני המים אחת לארבע שנים? הרי זו עבודה אדירה. אם יוחלט שמחליפים שעוני המים אחת לשמונה שנים, זה יהיה חסכון עצום לרשות המקומיות בעבודה ובכסף. שאלתי היא, מה קורה היום הלכה למעשה, והאם אפשר לעבור מ-4 ל-8 שנים?

מ. שטרית:

הייתי שמח אילו היה לי כסף להחליף שעוני המים אחת לעשר שנים. אין לרשויות המקומיות כסף להחליף שעוני מים ולא מחליפים אחת לארבע שנים ואף לא אחת לחמש שנים. כאשר יש לך כסף מקרן זאת, אתה משתמש בו להחלפת קטע של צנרת.

א. הכס:

על השאלה הטכנית של חבר-הכנסת קופמן, אינני יכול להשיב עתה. הנושא אינו מוכר לי מספיק, אני צריך לברר אותו. אינני יודע אם מחליפים מדי מים אחת לארבע שנים, כפי שלכאורה מומלץ עלידי מישהו. יש בודאי פיגור בהחלפת מדי המים. לכן אושרו בוועדה 500,000 שקל לנושא זה.

אשר לקרן צנרת גדולה יותר, יש לנו הידם דיונים עם משרד האוצר על הגדלת קרן זו.

היו"ר י. כהן:

אני מעמיד להצבעה שינויים בתקציב לשנת 1985, פנייה מס' 160.

ה צ ב ע ה

שינויים בתקציב לשנת 1985, פנייה מס' 160 של הממונה על התקציבים אושרה

מענקי משרד הפנים למוסדות באמצעות רשויות מקומיותא. קרטנר:

חבר-הכנסת צבן ביקש הסברים איך משתלבים המענקים של משרד הפנים למוסדות באמצעות רשויות מקומיות עם הסכומים הניתנים על-ידי משרד הדתות.

א. הכט:

הרשויות המקומיות מקציבות סכומים לתאגידים בתחומיהן, לתנועות ספורט, לתנועות נוער, ישיבות, כוללים ומוסדות שונים אחרים. הרשות המקומית חייבת היום - ונעשית בקורת גם על כך, - זה אחד הדברים שהוספנו לבקורת של רואי החשבון, עד כמה עומדת הרשות המקומית בכללים של היועץ המשפטי, שהסכומים ינתנו רק לתאגידיים - - -

מ. שטריח:

אצלנו הבקורת היתה על כך שהמועצה דנה בנושא ולא וועדה.

א. הכט:

כיוון שליוויתי יצירת הכללים, אני יכול לומר שזו היתה דרישה של המשפטנים שתהיה ועדה.

כללית, כמה נותנים לכל תאגיד, זו מדיניות של הרשות המקומית, כאשר אנו במשרד הפנים קבענו כמה כללים. לגבי מוסדות חינוך דתיים, ישיבות וכוללים, ישבתי עם מנכ"ל המשרד וקבענו שאנו לא נאשר יותר מ-75 דולר לילד בפנימיה וכו'. אלה הכללים שקבענו לממונים על המחוזות לצרכי אישור התקציבים של הרשויות המקומיות.

י. צבן:

זה ישנו בכתובים?

א. הכט:

היה בזמנו פרוטוקול.

י. צבן:

אפשר לקבל אותו?

א. הכט:

אם שר הפנים יאשר.

יש מקרים שרשות מקומית פונה למשרד הפנים בנושאים שונים לקבל הקצבה מיוחדת ומענק מיוחד מעל ומעבר להקצבות הרגילות. בתוך זה מופיעים גם מוסדות דתיים. ובאופן טבעי, מאחר שיש שר פנים דתי, פונים יותר בנושאים אלה, אם כי יש פניות גם בנושאים אחרים. ומשרד הפנים מקציב הקצבות מיוחדות שהן חד-פעמיות לכיסוי גרעון.

י. צבן:

גרעון חד-פעמי?

א. הכט:

איננו נותנים לאותו מוסד שנה-שנה. מדובר בסכומים קטנים, מכסימום

10,000 דולר.

י. צבן:

אתה מכיר תופעה, שממסרד הפנים פונים לרשות מקומית ואומרים: אם תפנו בבקשה להקצבה למוסד כזה וכזה תקבלו.

א. הכט:

אני אינני מכיר תופעה כזאת.

מ. שטרית:

במסרד הפנים יגידו שאין דבר כזה, אבל אם מוסד מסויים, נניח תנועת הנוער השומר הצעיר, מקימה מועדון ביבנה ופונה אלי: אני אומר להם שאין לי כסף, תפנו למסרד הפנים, ואם הוא יאשר אני אגיש בקשה ואקבל את הסכום.

י. צבן:

ראשי מועצות אמרו לי לגבי כמה דוגמאות קונקרטיות שנאמר להם: אם תגישו בקשה בסכום כזה וכזה, נאשר.

אני רוצה לשאול על הקריטריונים לחלוקת סכומים אלה, ואיך אתם מבקרים אותם. אני מתאר לי שמשנה לשנה הבקורת יוחר טובה. הפרופורציה באותה רשימה ידועה שנפלה על שולחני כמן מהשמים היא כזאת, שיש בה פער זועק לשמים בין ריבוי מוסדות דת למוסדות אחרים.

נניח שיש קריטריונים, האם יש תקרה, שהרי אם נשקלל את הנורמות האלה, יכולים להיות ביבנה 100 מוסדות שיענו על הקריטריונים. אם תיתן לכולם, כל התקציב של הרשות המקומית יבנה, ילך למוסדות אלה. השאלה היא, האם אינכם אומרים: מענקים עד סכום כזה וכזה ולא הכל פתוח וגמיש, אחרת איך תפקח על קריטריונים שווים בהקצאת הכספים לרשויות המקומיות?

א. הכט:

מענקים מיוחדים נותנים למקרים מיוחדים. יש תקרה, הסכומים מוגבלים.

י. צבן:

תקרה מוגדרת?

א. הכט:

מה זאת אומרת?

י. צבן:

תקרה האומרת שרשות מקומית שיש בה עד 30,000 תושבים לא תקבל אלא עד סכום כזה וכזה.

א. הכט:

אין כל כך הרבה פניות אלינו, מה גם שקריטריון כזה לא יהיה צודק; להפך, אנו מעדיפים לטפל ברשויות מקומיות המבורכות במוסדות כאלה. יש לדוגמה ישוב כמו באר-יעקב. יש שם כפר הנוער יוהנה ז'בוטינסקי, יש שם שלוש ישיבות, סמינר למורים, שני בתי-חולים ומוסד גריאטרי. אין לנו ברירה אלא להתחשב בכך. לקחנו את מספר הנזקקים בכל המוסדות, פרט לכפר הנוער יוהנה ז'בוטינסקי, שיש בו טיפול נפרד, ואמרנו: נתחשב בהם כאילו כל שניים היו תושב נוסף. אנחנו קבענו קריטריונים וסכומים מכסימליים שנהיה מוכנים לאשר בתקציב. איננו מכסים זאת אוטומטית בסעיף נפרד.

י. צבן:

כל המוסדות האלה מקבלים מהמועצה המקומית על-פי שיקולי המועצה? אתה מניח 5 מוסדות. אתה רוצה לומר שאתה מתקצב לפי שיקוליה של הרשות המקומית באר-יעקב?

א. הכט:

תיקצבנו את הרשות המקומית באר-יעקב כאילו יש לה אוכלוסיה יותר גדולה. דבר האשון, היא צריכה לתת שירותים.

י. צבן:

אתה נותן לישיבה מענק לצורך כיסוי גרעון. הרי לא תיתן מענק כזה לבתי-החולים? לכן זה לא אוהו סוג של בעיות. אם מדובר בשירותים מוניציפליים כמו מדרכות וכבישים, זו בעיה אחרת. לא על כך אני מדבר. אני מדבר על מענק ישיר למוסד. ואני מקווה שאתם לא מתקצבים 5 מוסדות אלה בתקציבים הישירים.

א. הכט:

לא, ובכן, מה השאלה?

י. צבן:

המענקים המיוחדים.

א. הכט:

המענקים המיוחדים הם חד-פעמיים. נוצרה בעיה מיוחדת שהרשות המקומית הציגה בפני הממונה על המחוז. הוא קובע איזה מוסד יקבל. המגבלה התקציבית היא שלנו. איננו נותנים יותר מסכום מסויים.

י. צבן:

איך אני יכול להבטיח שלא יהיה מצב שמוסד אחד יקבל והשני לא? צריך להיות שוויון לפני החוק. מוסד אחד שיש לו 3 אנשים, יקבל 10,000 דולר ומוסד שני שיש לו 30 אנשים, לא יקבל 1000 דולר?

א. הכט:

בשביל סכומים שהשר נותן, אני אלך להקים מערכת שלמה - - -

י. צבן:

אתה לא צריך להקים מערכת שלמה. אתה יכול להגיד: מכסימום המענק לנפש לומדת הוא כזה וכזה.

א. הכט:

אלה הסכומים הרגילים בתקציב. אבל כאשר מישהו בא עם משהו חד-פעמי זה דבר אחר.

שינויים בתקציב לשנת 1985 - פנייה מס' 182

היו"ר י. כהן:

לפנינו פנייה מס' 1982 של הממונה על התקציבים להעביר לסעיף פדיון זכויות - מיתחם פלאז'ה סך 1,050 שקלים חדשים.

ר. בלינקוץ:

זו העברת כספים נמינהל מקרקעי ישראל לעיריית ירושלים. ההעברה נדרשח לביצוע חוזה בין עיריית ירושלים ומינהל מקרקעי ישראל כדי להסדיר מתן זכויות בקרקע ומימון רכישה זכויות נוספות במתחם העירייה בכיכר צה"ל עד לשווי הזכויות שהיו לעיריית ירושלים במתחם פלאז'ה.

היו"ר י. כהן:

אני מעמיד להצבעה אישור פנייה זו.

ה צ ב ע ה

שינויים בתקציב לשנת 1985 - פנייה מס' 1982 של
הממונה על התקציבים א ו ט ר ה

היו"ר י. כהן:

הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 13.00